

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 15

TIISTAINA HUHTI. 10 P.— TUESDAY, APRIL 10,

1917 — Seitsemäs vuosik.

SOTA ON JU- LISTETTU

Viime perjantaina (pitkänä-perjantaina) klo 1:13 j.p.p. (edellisen päivänä kun sos. p. edustajat kokoontuivat) presidentti Wilson allekirjoitti sotajulistuksen, joka keskiviikkona hyväksyttiin senaatissa 82 äänellä kuutta vastaan ja myöhään torstai-ilta edustajahuoneessa 373 äänellä 50 vastaan. Senaatissa äänestivät vastaan senaattorit Gronna, La Follette, Norris, Lane, Stone ja Vardman. Niiden 50 edustajan nimet ei meillä ole vielä kaikki tiedossa, jotka äänestivät vastaan, mutta niiden joukossa kuitenkin olivat sosialistiedustajat Meyer London ja naisedustaja Montanasta, Jeannette Rankin.

Kerrotaan, että dramaattisin kohtaaminen koko valtakuntamme historiassa oli kohtaaminen edustajahuoneessa, kun ensimmäinen naisedustaja Jeannette Rankinin nimi huudettiin sotaäänestyksessä. Väsyneenä päivän ankarasta työstä ja mielenjännityksestä nousi hän kalpeana ja horjuen jaloilleen ja värisevällä äänellä hän vastasi katkonnaisesti:

"Tahdon seisoa maani puolesta, mutta minä en voi äänestää sota!"

Ja hän itki poistuessaan edustajahuoneesta kahden naistoverin tukemana.

Hallitusvirasto on esittänyt kongressille pyynnön \$3,400,000,000 suuruisen määrärahan myöntämisestä armeijan ja laivaston

New Yorkin naiset tervehtivät sisko- jansa Euroopassa

New Yorkin sosialistinaiset äsken pitämässään kokouksessa lähettivät tervehdyksensä kaikkien maitten sosialistinaisille Euroopassa, että vaikka tämä maa sekaantuukin sotaan, tulevat tämän maan naiset pitämään kansainväliset sosialistisiteet eljinä kaikkien maitten sosialistinaisten kanssa. He yhtyvät Clara Zetkinin sanoihin, että: "kun miehet tappavat toisiaan, on naisten korkein velvollisuus taistella elämän ylläpitämisen puolesta."

New Yorkin sosialistinaiset lupaa toimia horjumattomasti kansainvälisen rauhan puolesta joka tapauksessa.

SOSIALISTIEN KOKOUS SOTAA VASTUSTAVALLA KANNALLA

(Sähkösanoma Toverittarelle omalta kirjeenvaihtajalta)

St. Louis, Mo., 7 p. maalisk.—Edustajakokous alkoi voimakkaan sotavastaisen mielialan vallitessa. Hillquitiin puhe oli täysin tyydyttävä: m.m. hän sanoi:

"Nyt kun tämä valtakunta on sodassa Saksaa vastaan, on meidän tehtävämme katsoa, että hallitseva luokka ei tee siitä senttiäkään voittoa. Antaa niiden, joiden kannattaa, maksaa sotakustannukset—vaan ei työväenluokan.

"Maamme on tarpeettomasti ja väkivaltaisesti syösty tähän sotaan. Me olemme ainoat nykyään Amerikassa, jotka omaamme selvän tajunnan asiasta, ja meidän tehtävämme lankeaa protesteerata tätä teurastusta vastaan."

Kaikki valtiot ovat kokouksessa edustettuina. Viranomaiset eivät ole millään häiriinnet kokousta.

—Victor J. McCone.

tarpeisiin. Näitten suunnitelmien mukaan tulisi tällä rahasummalla vasta laivasto asetetuksi sotakannalle ja siihen värvätyksi 150,000 miestä, kun laivaston varaväkeen, maihin lähetettäviin joukkoihin tulisi kuulumaan 30,000 miestä. Suurin osa rahoista \$2,932,535,933 tulisi sotaministeriön välittömästi käytettäväksi, ehken annettavaksi uusien liito-

laistemme velkojen maksamiseen. Nuorukaisia 16—25 vuotiaita, kehoitetaan yhtymään armeijaan vapaaehtoisesti, ja jos vapaaehtoisia ei saada tarpeeksi, niin sitten pannaan käytäntöön sotavollisuus pakko ja ensiksi naimattomat miehet 19—35 vuotiaat kutsuttan aseisiin. Kaksi miljoonaa miestä lisää kuulutaan tarvitsevan heti.

RAATAJASISKOILLE

Kirj. Helmi M—n.

En yksin mä ike elämää,
Vaun niin tuhannet, tuhannet
kärsii.

Epätoivoon, huoleen ja ikävään
Sadat sielut sortuvi yhtenäin.
Sama kalvava kyy heitä järsii.

Moni sydän vilussa värjöttää,
Kun ei vara ole onnea ostaa,
Kun ruokkia saamme riistäjää,
Oma nautintomme syrjään jää.
Työmme tulokset vain toiset
nostaa.

Vaan, siskoni rakkahat, vaatikkaa
Täysi elämä jo itsellenne.
Oma elonne vihdoinkin turvaka-
kaa,
Se riistäjän saalis jakakaa
Perinnöksi lapsillenne.

Oi tuokaa jo äänenne kuuluviin,
Se ei kuulu, jos kotona huutaa.
Vaun yhteistyöhön osaa otta-
maan,
Äänioikeus, lakien laadintaan,
Se vasta olomme muuttaa.

SODAN VAIKUTUS NAISTEN ASEMAAN

Victoriassa, Australiassa, puhutaan nyt etupäässä muutoksia naisten kasvatukseen, sillä Victoriassa on suuri prosenttimäärä teollisuusaloilla työskenteleviä naisia. Jokaista 100 miestä kohden on 50 naista tehdastyöläisiä, ja lasketaan tämän prosenttiluvun yhä kasvavan. Samoin oletetaan varmasti, että naiset edeskin jäävät työskentelemään monissa paikoissa, joissa tähän asti ovat yksinomaan olleet miehet, ja että naiset vielä lujemmin

tulevat niihin kiinnittäytymään ja pyrkimään niihin. Sentähden on katsottu välttämättömäksi muodostaa työlainsäädäntö, naisia silmällä pitäen, erittäin varovaisella tavalla.

Koululaitoksen on otettava huomioon, että suurin osa naisista on itse elatuksensa ansaitsevia. Tähän asti vain poikia varten järjestetty teknillinen opetus, on kokonaan uudesta muodostettava. Runanlaiton, käsityöiden ja soitannon erikoisope-

Enemmän leipää, vähemmän olutta

Englannin hallitus on antanut määräyksen, jonka mukaan tämän huhtikuun ensi päivästä alkaen tulee Englannissa valmistaa luttu 70 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena. Myöskin viininvalmistusmäärää on vähennetty.

Syynä tähän on se, että vilja ja sokeri, mikä näiden juomien valmistuksessa käytetään, tarvitaan nyt kipeästi rayimmoksi ja Englannin hallitus on havainnut että leipä sentään on tärkeämpi kuin olut ja on kieltänyt olut-tehtailijat keittämästä olutta muuta kuin määrättyyn rajaan saakka. Siis tänä vuonna valmistetaan Englannissa noin 18,000,000 tynnyriä vähemmän olutta kuin menneenä vuotena.

Ja kun olutta keitetään vähemmän, voidaan siltä työalalta vapautuneet työläiset panna maantöihin tuottamaan ravintoa ihmisille.

Englannin hallitus on katsonut oluen valmistuksen leipäviljan haaskaamiseksi ja aika tulee, jolloin kaikenlaista väkijumien valmistusta katsotaan samalta kannalta, että se on ravintoaineden haaskaamista, sillä sodan päätyttyä ei enää palata takaisin sotaan ennen vallinneisiin oloihin. Monesta syystä on takaisin palaaminen aivan mahdotonta. Siis ne yhteiskunnalliset edistykelliset muutokset, mitä sodan aikana ovat hallitukset tehneet voidakseen pitää itsensä pystyssä, tulevat olemaan niinä väliheinä, jotka pyyhkäisevät entiseen tapaan järjestetyt hallitukset pois ja asettavat tilalle enemmän kansanvaltaiset hallitukset. Sikäli kuin sota jatkuu, otetaan yhä enemmän ja enemmän teollisuuslaitoksia joko kokonaan hallituksen omaksi tai sitten suoranaisesti hallituksen valvonnan alle.

Eräs tšekäläinen johtava kapitalistinen päivälehti toimitusosastossaan lausuu m.m. seuraavaa: "Muiden ajanmukaisten sotaajan säädösten muassa tulee tä-

(Jatkoa toisella sivulla)

tus, jonka tarkoituksena on kehittää naisia kotia varten, poistetaan; sitä ei nim. pidetä ajankäsitteinä.

Palkkakysymykseen kiinnitetään erikoisesti huomiota ja naisten minimipalkkoja korotetaan. Se on jo osaksi toteutettu perusajatus, että naisen on samasta työstä saatava sama palkka kuin miehenkin, katsotaan Victorian valtiossa välttämättömäksi lainsäädännön kautta toteuttaa.